

"Sprogstrategier og flersprogethed – lytte, læse, tale, skrive"

1. Kort teoretisk
introduktion til
feltet (Petra)

2. Praksiseksempler
fra folkeskolen og
gymnasiet
(Christine & Ida)

Sprogstrategier og flersprogethed – lytte, læse, tale, skrive: en teoretisk introduktion til feltet

Petra Daryai-Hansen
Lektor i fremmedsprogsdidaktik
Institut for Engelsk, Germansk og Romansk

NCCF's konference om strategier, 8. april 2021

UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Flersprogethed og strategier

“[...] a good language learner is one who is both experienced and able to make use of his or her multilingual competencies as a strategic resource to manage and steer further (or lifelong) language learning.”

(Jessner 2018: 43)

Jessner, Ulrike (2018). 'Metacognition in Multilingual Learning: A DMM Perspective'. In Åsta Haukås, Camilla Bjørke, & Magne Dypedahl (eds.), *Metacognition in Language Learning and Teaching*. New York: Routledge, 31-47.

En integrativ sprogtilgængelseskompetence (Martinez & Schröder-Sura 2011)

- additiv sprogtilgængelse vs. integrativ sprogtilgængelse
- at bygge bro mellem sprog fx ved at sammenligne sprog
- at kunne aktivere relevant forhåndsviden og -færdigheder for at kunne lære sprog = at kunne lytte, læse, tale, skrive på målsproget

The Council of Europe and language education – seventy years, three defining principles and nine milestones 19

David Little (2020)

**Changing contexts,
evolving competences:
25 years of inspiring innovation
in language education**

Editors:

David Newby

Frank Heyworth

Marisa Cavalli

Three defining principles:

1. The individual learner/citizen is an autonomous social agent with rights and responsibilities
2. Communicative purpose is prior to linguistic content
- 3. Language education should be plurilingual and intercultural**

Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: Læring, undervisning og evaluering

Den danske oversættelse af The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR) er udgivet med tilladelse af:

Europarådets Steering Committee for Education
Language Policy Division, Strasbourg
© Council of Europe 2001

Europarådet 2001
(på dansk: 2008)

Companion volume 2018

Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: Læring, undervisning og evaluering

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration
Juni 2008

COMMON EUROPEAN FRAMEWORK
OF REFERENCE FOR LANGUAGES:
LEARNING, TEACHING, ASSESSMENT
**COMPANION VOLUME
WITH NEW DESCRIPTORS**

www.coe.int/lang-cefr

Language Policy Programme
Education Policy Division
Education Department
Council of Europe

Den Fælles Europæiske Referenceramme - Selvevalueringsskala

		A1 Sprogbruger med basiskundskaber	A2 Sprogbruger med basiskundskaber	B1 Selvstændig sprogbruger	B2 Selvstændig sprogbruger	C1 Kompetent sprogbruger	C2 Kompetent sprogbruger
Forstå	 Lytte	Jeg kan forstå meget enkle ytringer om mig selv, mennesker jeg kender og ting omkring mig, når folk taler langsomt og tydeligt.	Jeg kan forstå de mest almindelige ord og udtryk for ting, der er vigtige for mig, fx oplysninger om mig selv, om min familie, om indkøb, mit nærmiljø og mit arbejde. Jeg kan forstå hovedindholdet i korte og klare beskeder og meddelelser.	Jeg kan forstå hovedindholdet når der er tale om dagligdags emner som fx arbejde, skole, fritid etc. og sproget er klart og præcist.	Jeg kan forstå længere sammenhængende tale og foredrag og kan følge med i en udviklet ordveksling, forudsat at jeg har rimelig indsigt i emnet. Jeg kan forstå de fleste nyhedsudsendelser på tv. Jeg kan forstå de fleste film, hvor sproget forekommer i en standard version.	Jeg kan forstå et langt foredrag selv når det ikke er klart struktureret, og ideer og tanker ikke udtrykkes direkte. Jeg kan forstå tv-udsendelser og film uden større besvær.	Jeg kan forstå alle former for talesprog, både når jeg hører det i direkte kommunikation, og når jeg hører det i medierne. Jeg kan også forstå en indfødt, der taler hurtigt, hvis jeg har haft tid til at vænne mig til vedkommendes måde at tale på.
	 Læse	Jeg kan forstå dagligdags navne, ord og meget enkle sætninger, fx i annoncer, på opslag og plakater eller i brochurer.	Jeg kan læse meget korte og enkle tekster. Jeg kan finde bestemte oplysninger, jeg leder efter i dagligdags tekster såsom reklamer, brochurer, spisekort og fartplaner, og jeg kan forstå korte, enkle personlige breve.	Jeg kan forstå tekster, der er skrevet i et dagligdags sprog eller relaterer sig til mit arbejde. Jeg kan forstå indholdet af personlige breve, hvor afsenderen beskriver sine oplevelser, følelser og ønsker.	Jeg kan læse artikler og rapporter om aktuelle emner i hvilke forfatteren indtager en bestemt holdning til et problem eller udtrykker et bestemt synspunkt. Jeg kan forstå de fleste moderne noveller og letlæselige romaner.	Jeg kan forstå lange og udviklede sagprosattekster og litterære tekster og opfatte forskelle i stil. Jeg kan forstå fagsprog i artikler og tekniske instruktioner, også når det ikke er inden for mit fagområde.	Jeg kan uden problemer læse næsten alle former for tekster, også abstrakte tekster der indeholder svære ord og sætningsstrukturer, f.eks. manualer, fagtekster og litterære tekster.
Tale	 Samtale	Jeg kan føre enkle samtaler hvis min samtalepartner er indstillet på at gentage eller at omformulere sine sætninger og tale langsomt, samt hjælpe mig med at formulere det, jeg prøver på at sige. Jeg kan stille og besvare enkle spørgsmål omkring dagligdags emner.	Jeg kan deltage i samtale om enkle hverdagssituationer, der kun lægger op til en udveksling af informationer. Jeg kan deltage i en kort meningsudveksling, skønt jeg normalt endnu ikke forstår nok til at kunne uddybe samtalen.	Jeg kan klare de fleste situationer, der opstår ved rejse i lande eller områder, hvor sproget tales. Jeg kan uforberedt indgå i en samtale om emner af personlig interesse eller generelle hverdagsemner som fx familie, fritid, arbejde, rejse og aktuelle begivenheder.	Jeg kan samtale og diskutere så pas flydende og frit, at jeg forholdsvis utvungent kan føre en samtale med "native speakers". Jeg kan tage aktivt del i diskussioner om dagligdags emner, samt forklare og forsvare mine synspunkter.	Jeg kan udtrykke mig flydende og spontant uden alt for tydeligt at lede efter ordene. Jeg kan bruge sproget fleksibelt og effektivt i sociale og arbejdsmæssige situationer. Jeg kan forholdsvis præcist udtrykke mine synspunkter og ideer på en måde, der er tilpasset efter, hvilken person, jeg taler med.	Jeg kan uden anstrengelse tage del i hvilken som helst samtale og diskussion og vælge det passende ordforråd og udtryk. Jeg kan udtrykke mig flydende og nuanceret med en stor grad af præcision. Hvis jeg alligevel har problemer, kan jeg med omformuleringer klare mig så godt, at min samtalepartner næppe lægger mærke til det.
	 Redegøre	Jeg kan med enkle sætninger og et begrænset ordforråd beskrive hvor jeg bor og fortælle om folk, jeg kender.	Jeg kan bruge en række udtryk og enkle vendinger til at beskrive min familie og andre omkring mig, min dagligdag, min uddannelsesmæssige baggrund og mit arbejde – nu eller tidligere.	Jeg kan bruge udtryk og vendinger til at redegøre for oplevelser, mine drømme, håb og forventninger. Jeg kan kort forklare og begrunde mine meninger og planer. Jeg kan fortælle en historie, give et resume af en bog eller af en film og beskrive mine indtryk af dem.	Jeg kan klart og detaljeret redegøre for forhold vedrørende mine interesse- og erfaringsområder. Jeg kan fremlægge et synspunkt om et aktuelt emne og angive fordele og ulemper ved forskellige løsningsmuligheder.	Jeg kan klart og detaljeret redegøre for komplekse emner med forgrenede problemfelter. Jeg kan fremføre specielle problemfelter samt afrunde fremstillingen med en konklusion.	Jeg kan fremføre en klar og flydende redegørelse eller argumentation med et sprog, som passer til situationen i stil og niveau. Jeg kan redegøre med en effektiv, logisk struktur, som hjælper modtageren med at lægge mærke til og huske vigtige punkter.
Skrive	 Skrive	Jeg kan skrive korte, enkle postkort, fx sende feriehilsner. Jeg kan udfylde formularer med personlige oplysninger, fx skrive navn, nationalitet og adresse på en hotelregistrering.	Jeg kan skrive korte, enkle notater og beskeder. Jeg kan skrive et meget enkelt, personligt brev, fx et takkebrev.	Jeg kan skrive en enkel og sammenhængende tekst om dagligdags temaer eller om emner, som interesserer mig personligt. Jeg kan skrive personlige breve, hvor jeg beskriver oplevelser og indtryk.	Jeg kan skrive klare og detaljerede tekster om en lang række emner der interesserer mig. Jeg kan skrive en opgave eller en rapport hvor jeg formidler oplysninger og argumenterer for eller imod et bestemt synspunkt. Jeg kan skrive breve hvor jeg giver udtryk for hændelsers og oplevelsers betydning for mig personligt.	Jeg kan skrive en klar og velstruktureret tekst, hvori jeg kan udtrykke mine synspunkter i detaljer. Jeg kan skrive om udviklede emner i et brev, en opgave eller en rapport og fremhæve det jeg mener er det væsentligste indhold. Jeg kan skrive tekster i forskellige genrer, tilpasset modtageren.	Jeg kan skrive klart og flydende, i en stil der er tilpasset formålet. Jeg kan skrive udviklede breve, rapporter eller artikler på en sådan måde at det hjælper læseren til at lægge mærke til og huske vigtige punkter. Jeg kan skrive sammenfatninger og anmeldelser af faglige eller litterære tekster.

PLURILINGUAL COMPREHENSION

Note: What is calibrated in this scale is the practical functional ability to exploit plurilingualism for comprehension. In any particular context, when specific languages are concerned, users may wish to complete the descriptor by specifying those languages, replacing the expressions underlined and in *italic* in the descriptor.

For example the B1 descriptor

Can deduce the message of a text by exploiting what he/she has understood from texts on the same theme written in different languages (e.g. news in brief, museum brochure, online reviews)

might be presented as:

Can deduce the message of a text in German by exploiting what he/she has understood from texts on the same theme written in French and English (e.g. news in brief, museum brochure, online reviews).

C2	No descriptors available, see B2
C1	No descriptors available, see B2
B2	Can use his/her knowledge of contrasting genre conventions and textual pattern in <u>languages in his/her plurilingual repertoire</u> in order to support comprehension.
B1	<p>Can use what he/she has understood in <u>one language</u> to understand the topic and main message of a text in <u>another language</u> (e.g. when reading short newspaper articles on the same theme written in different languages).</p> <p>Can use parallel translations of texts (e.g. magazine articles, stories, passages from novels) to develop comprehension in <u>different languages</u>.</p> <p>Can deduce the message of a text by exploiting what he/she has understood from texts on the same theme written in <u>different languages</u> (e.g. news in brief, museum brochure, online reviews).</p> <p>Can extract information from documents written in <u>different languages</u> in his/her field, e.g. to include in a presentation.</p> <p>Can recognise similarities and contrasts between the way concepts are expressed in <u>different languages</u>, in order to distinguish between identical uses of the same word root and 'false friends'.</p> <p>Can use his/her knowledge of contrasting grammatical structures and functional expressions of <u>languages in his/her plurilingual repertoire</u> in order to support comprehension.</p>
	<p>Can understand short, clearly articulated spoken announcements by piecing together what he/she understands from the available versions in <u>different languages</u>.</p> <p>Can understand short, clearly written messages and instructions by piecing together what he/she understands from the</p>

COMMON EUROPEAN FRAMEWORK
OF REFERENCE FOR LANGUAGES:
LEARNING, TEACHING, ASSESSMENT

**COMPANION VOLUME
WITH NEW DESCRIPTORS**

www.coe.int/lang-cefr

Language Policy Programme
Education Policy Division
Education Department
Council of Europe

This area is the subject of **FREPA** (Framework of Reference for Pluralistic Approaches). FREPA lists different aspects of plurilingual and intercultural competences in a hypertextual structure independent of language level, organised according to the three broad areas: Knowledge (savoir), Attitudes (savoir-être) and Skills (savoir-faire). Users may wish to consult CARAP for further reflection and access to related training materials in this area.

FREPA, på dansk: REPT – Referencerammen for **pluralistiske** tilgange til sprog og kulturer (finansieret af Europarådets *European Centre for Modern Languages* fra 2004, <http://carap.ecml.dk>)

“Pluralistiske tilgange er didaktiske tilgange, der, i modsætning til singulære tilgange, inkluderer flere sproglige og kulturelle varieteter (dvs. mere end én) for at styrke elevernes flersprogede og interkulturelle kompetencer.”

(Candelier et al. 2009: 5; Daryai-Hansen 2012: 47; Daryai-Hansen, Gregersen, Søgaard, Lee Revier, 2015: 278)

Den pluralistiske tilgang: 1. Hvilke sprog integrererer jeg? (Daryai-Hansen 2018: 208)

https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Daryai-Hansen_Albrechtsen_2018_Tidligere_sprogstart___ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.pdf

Figur 2: Flersprogethedsdidaktik, den pluralistiske tilgang til sprog i den danske folkeskole.

2. Hvilke sproglige niveauer arbejder jeg med? (ibid.: 217)

Receptive og produktive kommunikationsstrategier – opnåelsesstrategier:

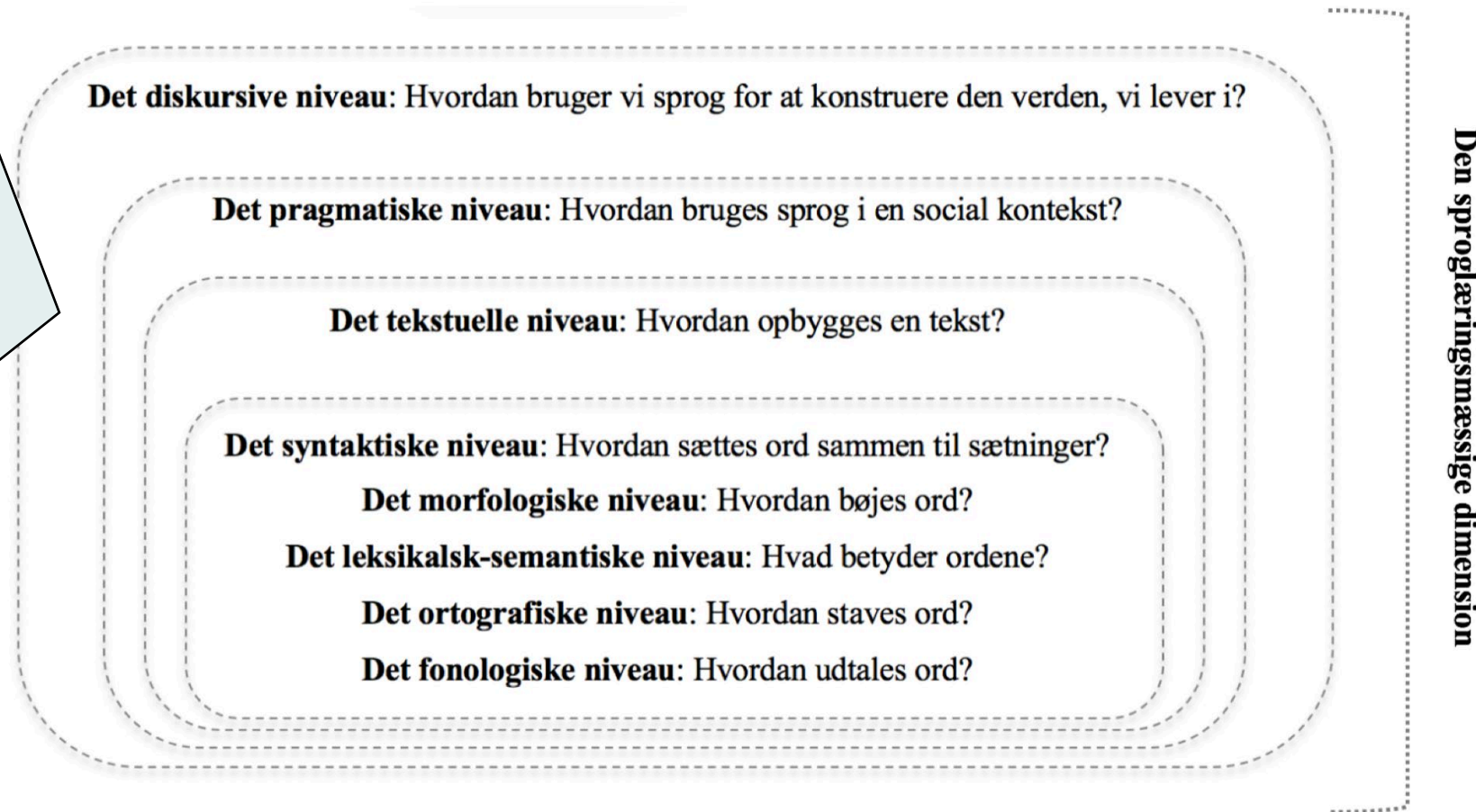
Produktivt:

- 1) Intersproglig transfer
- 2) Kodeskift (*translanguaging*)

Receptivt:

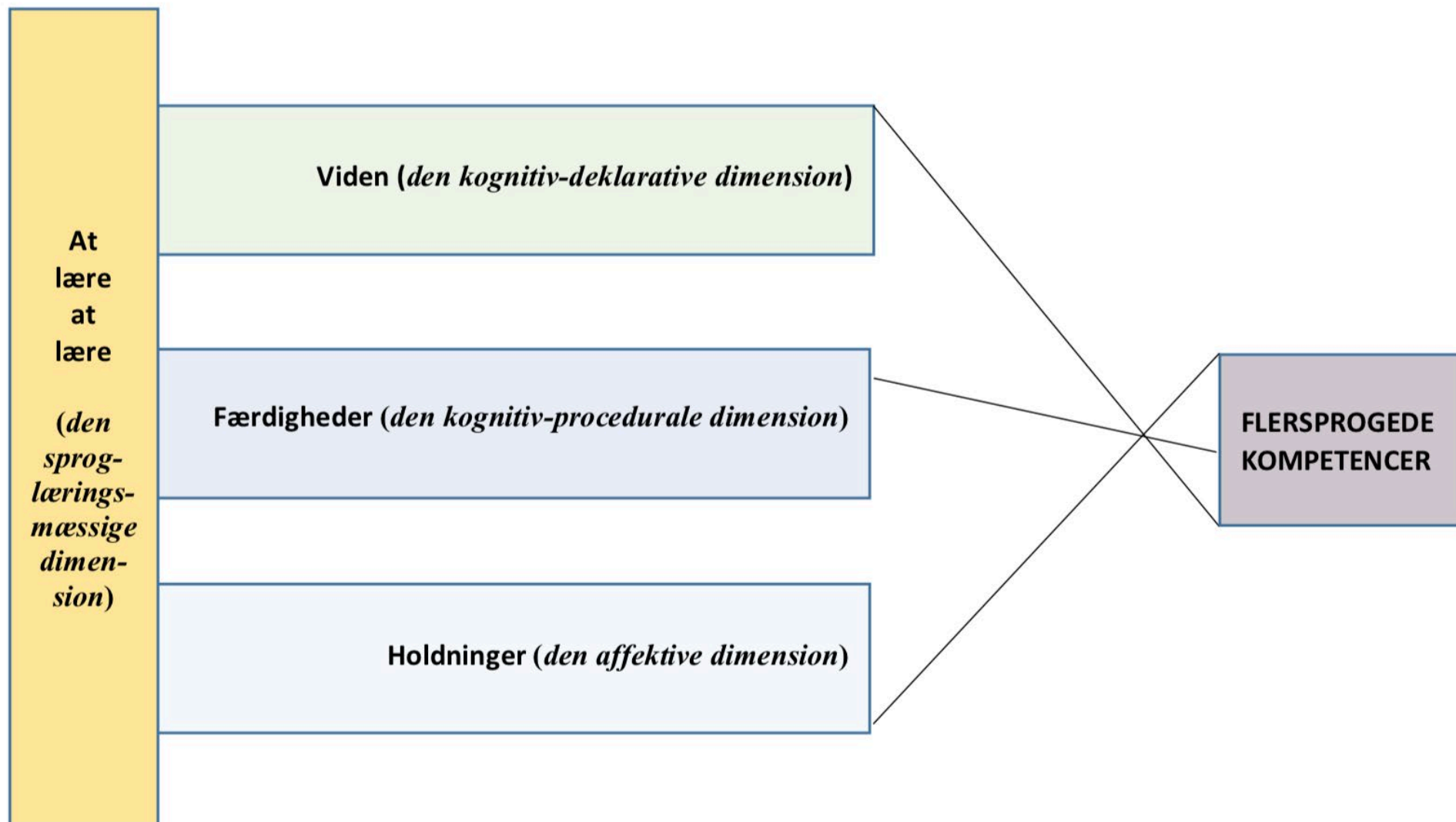
- 1) At gætte top-styret (top-down)
- 2) At gætte bund-styret (bottom-up)

(Arp 2018: 121ff)

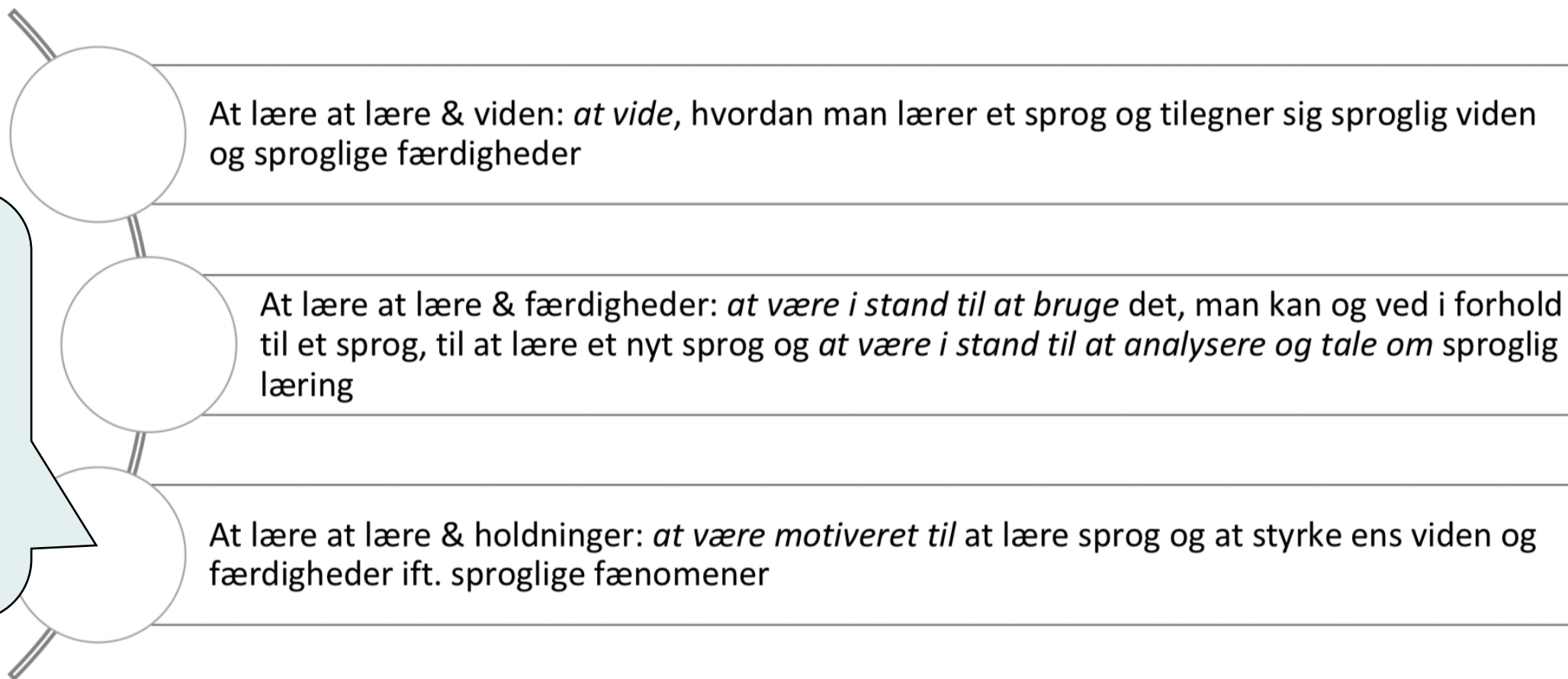
Figur 4: Flersprogethedsdidaktikkens centrale niveauer (med afsæt i Daryai-Hansen & Drachmann, 2018)

3. Flersprogede kompetencer = viden, færdigheder, holdninger // at lære at lære (ibid.: 221)

At lære at lære – eksempler (ibid.: 220)

Sproglærings
strategier:
affektive
strategier
(Arp 2018:
125)

Figur 5: Den tværgående sproglæringsmæssige dimension

4. Tre centrale pluralistiske tilgange til sprog (ibid.: 210-218)

- 1. Den integrerede sprogdidaktik:** skaber forbindelser til andre sprog, som eleverne allerede kender, herunder de sprog som alle elever undervises i (dansk, engelsk, ...)
- 2. Den gensidige sprogforståelse mellem beslægtede sprog** (interkomprehensionsdidaktik): fokuserer på receptive færdigheder
- 3. Den sproglige opmærksomheds- og anerkendelsesdidaktik:** integrerer alle mulige sprog og sproglige varieteter

Deutsch	Englisch	Dänisch
der Hund der Löwe	the dog the lion	hunden løven

▶ German

Kopf und Schultern, Knie und Fuß, Knie und Fuß
Kopf und Schultern, Knie und Fuß, Knie und Fuß.
Augen, Ohren, Nase, Mund
Kopf und Schultern, Knie und Fuß, Knie und Fuß

▶ Japanese

Atama, kata, hiza ashi, hiza ashi
Atama, kata, hiza ashi, hiza ashi
Me to mimi to kuchi to hana
Atama, kata, hiza ashi, hiza ashi

▶ Icelandic

Höfuð, herðar, hné og tær, hné og tær.
Höfuð, herðar, hné og tær, hné og tær.
Augu, eyru, munmur og nef.
Höfuð, herðar, hné og tær, hné og tær.

Hvordan kan en flersprogethedsdidaktisk tilgang bidrage til at eleverne lytter, læser, taler og skriver på fremmedsprog – både på målsproget og andre sprog?

Fokus: Kommunikative kompetencer (læse, lytte, tale, skrive PÅ MÅLSPROGET)

1. Integreret sprogdidaktik: skaber forbindelser til andre sprog, som eleverne allerede kender (dansk, engelsk, ...)

2. Interkomprehensionsdidaktik: arbejder med gensidig sprogforståelse mellem beslægtede sprog – her er der fokus på receptiver færdigheder (læse, lytte) PÅ SPROG SOM ER I DEN SAMME SPROGFAMILIE SOM MÅLSPROGET

3. Den sproglige opmærksomheds- og anerkendelsesdidaktik: integrerer alle mulige sprog og sproglige varieteter

Fokus: Sproglig opmærksomhed og sproglig anerkendelse

(her indgår der læse, lytte, skrive, tale PÅ ANDRE SPROG END MÅLSPROGET på et A1/Pre-A1 niveau)

"Sprogstrategier og flersprogethed – lytte, læse, tale, skrive"

1. Kort teoretisk
introduktion til
feltet (Petra)

2. Praksiseksempler
fra folkeskolen og
gymnasiet
(Christine & Ida)